

Krajowe Forum CUS jako przestrzeń zmiany systemowej

dr hab. prof. UW Bohdan Skrzypczak | Stowarzyszenie CAL

400 gmin. 3 tygodnie. 4 osoby.

W 2010 roku Stowarzyszenie CAL realizowało Program Integracji Społecznej. Cel: uruchomić partycypacyjne tworzenie strategii w **400 najbiedniejszych gminach w Polsce**.

Z perspektywy „systemowej” — to było niemożliwe. Za mało ludzi. Za mało czasu. Za duża skala.

A jednak się udało.

 Dlaczego? Bo nie działaliśmy jako organizacja.
Działaliśmy jako sieć.

400

Gmin

objętych programem

3

Tygodnie

na uruchomienie

4

Osoby

zatrudnione w CAL

FUNDAMENT SUKCESU

To nie była sieć instytucji – to była sieć ludzi, relacji i wartości

Formalnie

OPS, domy kultury, instytucje z certyfikatem CAL

Realnie

Ludzie, którzy się znali i mieli relacje oparte na zaufaniu

Kluczowe

Wspólna metoda, wspólne wartości — to zrobiło różnicę

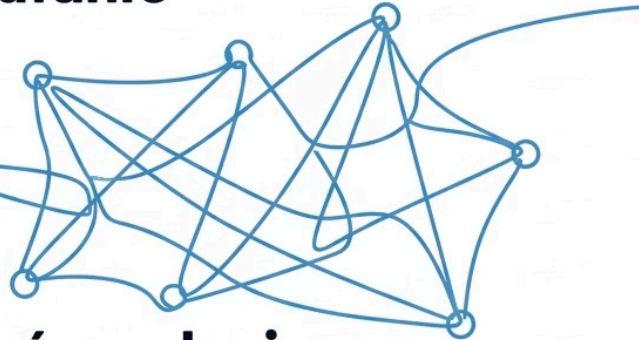
Sieć działa inaczej niż instytucja

**Instytucja – struktura,
zarządzanie, procedura**

**Instytucja – struktura,
zarządzanie, procedura**

**Sieć – relacje,
współdziałanie,
zaufanie**

**Sieć – relacje,
zaufanie**

To nie jest lepsze vs gorsze – to inna logika działania

☐ To nie jest „lepsze vs gorsze”. To jest **inna logika działania** — i obie są potrzebne.

TEORIA

Granovetter: siła słabych więzi

Socjolog Mark Granovetter pokazał coś fundamentalnego: **to nie najbliższe relacje są kluczowe dla zmiany** - tylko relacje „pomiędzy” - między środowiskami, instytucjami, ludźmi.

To właśnie te słabe więzi przenoszą nowe pomysły i umożliwiają przepływ informacji oraz innowacji.

- ❗ Dokładnie to robią sieci takie jak Krajowe Forum CUS - łączą środowiska, które inaczej nie miałyby ze sobą kontaktu.

Dziś tworzymy wiele „sieci”... ale często są zbyt płytkie

Co mamy w wielu programach

- Działania sieciujące i spotkania
- Wymiana doświadczeń
- Platformy komunikacji

I to jest ważne. Ale...

Prawdziwa sieć zmiany to coś więcej

Wspólna wizja

Wspólna metoda

Wspólne wartości

Wspólne rozumienie zmiany

Wenger: community of practice – wiedza powstaje w relacji

To, co mieliśmy w CAL w 2010, to nie była „platforma” — to był **ruch praktyki**.

Etienne Wenger pokazał: wiedza powstaje w praktyce, w relacji — nie w dokumentach.

Ludzie uczą się od siebie
przez rozmowę o
konkretnych sytuacjach

Przez wspólne
rozumienie praktyki - nie
przez szkolenia

✔ **To nie jest „mięka teoria” — to jest dokładnie to, co widzimy w działaniu.**

Zmiany systemowej nie da się zrobić odgórnie

Reformy, ustawy, obligatoryjność... Przykład CUS pokazuje: można stworzyć ramy, ale **nie da się „zadekretować praktyki”**.

1

Pionierzy

Pierwsi praktycy testujący nowe podejście

2

Sieci

Relacje przenoszące innowację między środowiskami

3

System

Dopiero potem zmiana instytucjonalna

Rogers - dyfuzja innowacji: innowacje nie rozprzestrzeniają się przez system, tylko przez ludzi i ich relacje (Krajowe Forum) .

W nowoczesnym świecie realna zmiana dzieje się w sieciach

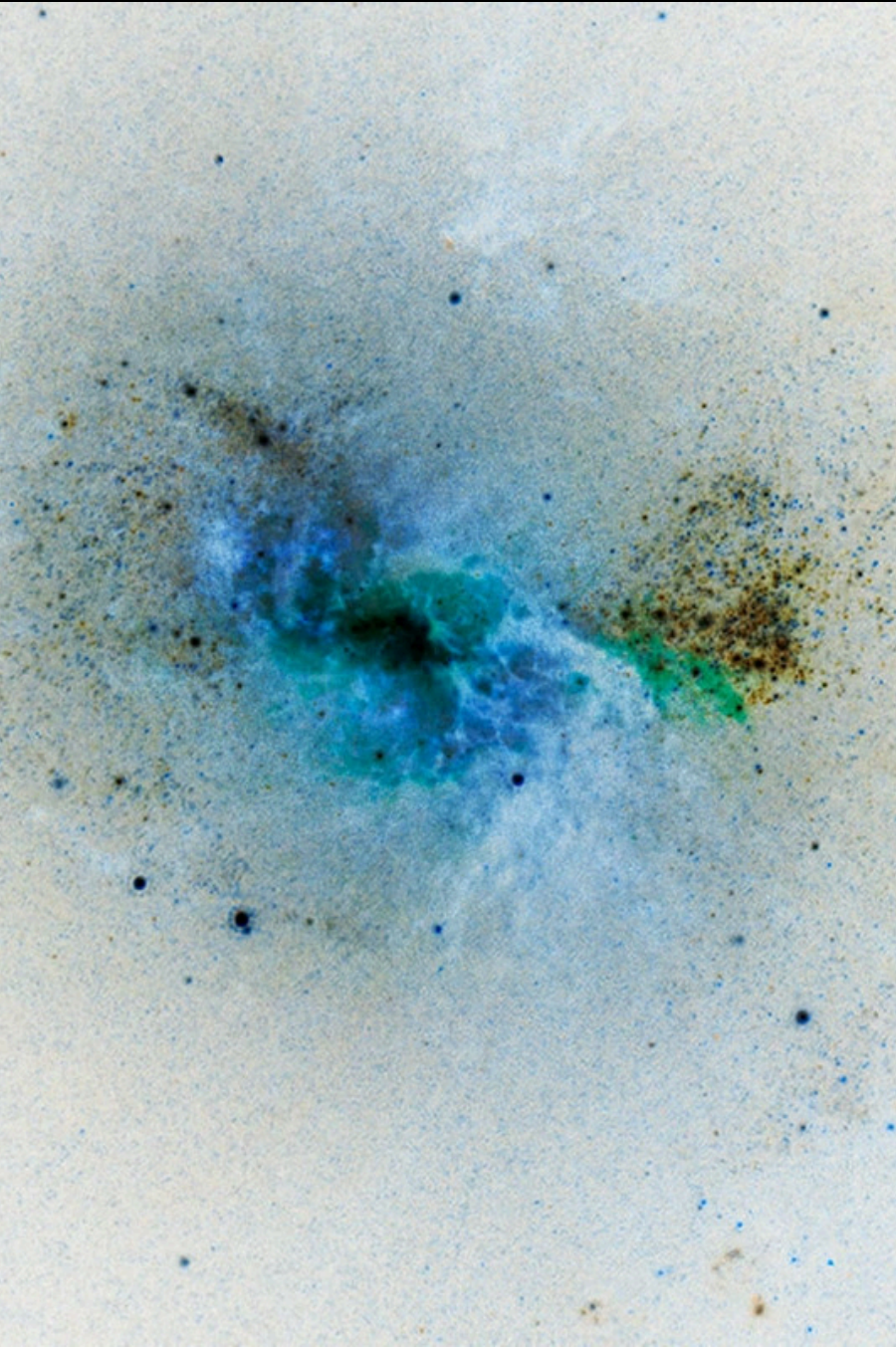
Manuel Castells - społeczeństwo sieci: **realna władza i zmiana nie dzieją się w hierarchiach - tylko w sieciach.**

Dlatego potrzebujemy podejścia oddolnego — sieciowego. Nie zamiast systemu, ale jako jego uzupełnienie (na tym polega governance).

Przestrzeń uczenia się i eksperymentowania-

Jeśli chcemy zmieniać system usług społecznych...

...musimy działać sieciowo. To nie wybór — to konieczność wynikająca z natury zmiany społecznej.

PROBLEM SYSTEMOWY

System działa... ale rzadko uczy się jako całość

Obecna sytuacja

Dużo wiedzy lokalnej

Mało przepływu

Efekt

System powtarza te same rozwiązania od zera. Innowacje lokalne nie stają się wiedzą systemową.

i Krajowe Forum CUS to zmienia — tworzy przestrzeń przepływu wiedzy i doświadczeń.

TO JUŻ SIĘ DZIEJE

Zaczyna powstawać ekosystem współpracy i uczenia się

Krajowe Forum CUS

Przestrzeń wymiany i budowania wspólnej wizji na poziomie ogólnopolskim (Wielkopolska, Warmińsko-Mazurskie, Zachodniopomorskie - tylko w kwietniu)

Laboratoria CUS

w kwietniu Łapy, Łódź, Mława — praktyczne testowanie rozwiązań w terenie

ROPS i projekt FERS 4.13

ROPS jako strategiczni partnerzy; projekt „Równy i szybki dostęp do dobrej jakości usług...”

✔ To nie są oddzielne inicjatywy - zaczynają się krzyżować, tworząc **synergiczny efekt, którego nie da się osiągnąć osobno**. Teoria systemów złożonych: zmiana powstaje lokalnie, relacyjnie, poprzez interakcje.

Nie przez ustawę. Nie przez projekt. Przez relacje.

Rogers

Dyfuzja innowacji — przez ludzi i relacje, nie przez system

Granovetter

Siła słabych więzi — relacje „pomiędzy” przenoszą nowe pomysły

Wenger

Community of practice — wiedza powstaje w praktyce i relacji

Castells

Społeczeństwo sieci — realna zmiana dzieje się w sieciach, nie hierarchiach

To nie jest pytanie o Forum – to pytanie o kierunek zmiany

„W 2010 roku zobaczyliśmy, że sieć ludzi potrafi zrobić więcej niż duża instytucja. Dziś stoimy przed podobnym momentem. Pytanie brzmi: czy Krajowe Forum CUS będzie tylko siecią... czy stanie się **siecią zmiany systemowej**.”

Budujemy system usług?

Struktury, procedury, obligatoryjność

Czy system relacji?

Współpraca, uczenie się, wspólne wartości i zaufanie

